

ಭಾರತದ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಜಳುವಳಿಗೆ ನೋಟ ವರ್ಣ

Dossier n° 32

Tricontinental: Institute for Social Research

September 2020

ಭಾರತದ ಕರ್ಮಸ್ವಿನ್ನು ಜಳುವಳಿಗೆ ನೂರು ವರ್ಷ

Dossiern°32 | Tricontinental : Institute for Social Research

September 2020

ದಬ್ಬಳಿಕೆ, ದಮನ ಮತ್ತು ಹೋಷಣೆಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಕೆಜ್ಜಿನ ಪ್ರತಿರೋಧದ ಪರಿಪರೆಯ ಭಾರತದ ಕರ್ಮನಿಸ್ಟ್ ಚೆಳುವಳಿಯು 17 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2020ರಂದು ನೂರು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದೆ. ಈ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನತಾವಾದಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಜಿತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕನಸುಗಳನ್ನು ನನಸು ಮಾಡಲು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನೇ ಪಣಕ್ಕಿಟ್ಟ ಸಾವಿರಾರು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳ ತ್ಯಾಗ-ಬಲಿದಾನಗಳಾದವು. ಪ್ರಭುತ್ವದ ದಬ್ಬಳಿಕೆ, ಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಅಪರಿಮಿತ ಬುಡಮೇಲು ಕೃತ್ಯಾಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸಮಸಮಾಜದ ಕನಸನ್ನು ಹೊತ್ತ ಸಾವಿರಾರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಹುತಾತ್ಮರಾದರು. ಇನ್ನೂ ಹಲವರು ಆ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ಮನಿಸ್ಟರು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು, ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರನ್ನು ಸಮಾಜದ ದೂರಗಾಮಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜ್ಞಾದ್ವಾರಾ ಮತಾಂಥರೆ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ, ಮಾನವೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ರ್ಯಾತ ಕಾರ್ಯಕರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಅಂಚಿಗೆ ತಳ್ಳುಟ್ಟಿ, ಶೋಷಿತ ದಮನಿತರು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬದುಕುವಂತಹ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಜನರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿ ಪ್ರಗತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಶೈಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವನಿಂದ ಮಾನವನ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಹೋಷಣೆಯು ಸಮಾಜವಾದದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೊನೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಮನಗಂಡು ಕರ್ಮನಿಸ್ಟರು ಮಾನವೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಸಮಾಜದ ಗುರಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತದ ಕರ್ಮನಿಸ್ಟರು ದೇಶಪ್ರೇಮಿಗಳು; ಅವರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಭಾರತದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿದೆ. ಆದರೂ ಭಾರತದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಹೋರಾಟವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಹೋರಾಟದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕರ್ಮನಿಸ್ಟರು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿನ ಸಂಗಾತಿಗಳ ಜೊತೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಮಾಜವಾದದ ಕನಸನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲ್ಲಾ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಭಾರತದ ಕರ್ಮನಿಸ್ಟ ಚೆಳುವಳಿಯು ಜಾಗತಿಕ ಹೋರಾಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಭಾರತ ಕರ್ಮನಿಸ್ಟ್ ಚೆಳುವಳಿ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ದಮನಿತ ದೇಶಗಳ ಮತ್ತು ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಬೆಂಗಾವಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿತದೆ.

1917ರಲ್ಲಿ ರಪ್ಪಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಕ್ಕೋಬರ್ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಭಾರತದ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೇ ಜೆಳುವಳಿಯ ಬಹಳಪ್ಪು ಸ್ಥಾತ್ರ ಪಡೆಯಿತು. ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕೋಬರ್ ಕ್ರಾಂತಿ ಪ್ರಮುಖ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ, ಇದು ಕೇವಲ ತಾರ್ಗ್ರಾ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ದಮನಿತ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದ ಹೋರಾಟವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಪ್ರೇರಿತಗೊಂಡು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತಾಚಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಸೇಯಲು ಬಯಸಿದ್ದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳ ಒಂದು ಗುಂಪು ತಾಷ್ಟಂಡಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿತು. ಸೋವಿಯತ್ ಒಕ್ಕೂಟ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ದೇಶದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳ ಸಮೃದ್ಧಿರಲ್ಲಿ, ಮೆಕ್ಸಿಕ್ನ್ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೇ ಪಕ್ಕದ ಸಾಫರ್ಕರು ಮತ್ತು ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೇ ಇಂಟರನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಭಾರತದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಎಂ.ಎನ್.ರಾಯ್ ನೇರವಿಂದ 17ನೇ ಅಕ್ಕೋಬರ್ 1920ರಂದು ಭಾರತ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೇ ಪಕ್ಕವನ್ನು ಸಾಫಿಸಲಾಯಿತು.

ಈ ವಲಸಿಗೆ ಭಾರತ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೇ ಪಕ್ಕ ಅಲ್ಲದೆ, ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ 1920ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಅನೇಕ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೇ ಗುಂಪುಗಳು ಉದಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎ ಡಾಂಗೆ, ಕಲ್ಕಾದಲ್ಲಿ ಮುರ್ಖಾಫರ್ ಅಹಮದ್, ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸಿಂಗಾರವೇಲು ಚೆಟ್ಟಿಯಾರ ಮತ್ತು ಲಾಹೋರನಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮ ಮಸೇನ್ ಈ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೇ ಗುಂಪುಗಳ ನೇತ್ಯಕ್ಕ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ವಲಸಿಗೆ ಭಾರತ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೇ ಪಕ್ಕ ತನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಕೆವಾದಿ-ಲೆನಿನವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಶೀಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.

ಎಂ.ಎನ್. ರಾಯ್ ಗೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪರ್ಯ ಈಗ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಕಾನ್ಸರನಲ್ಲಿ 1925ನೇ ಇಸವಿಯ ಡಿಸೆಂಬರ್ 25ರವರೆಗೆ ಬಿಹಿರಂಗ ಸಮ್ಯೇಳನವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದರು. ಈ ಸಮ್ಯೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೇ ಪಕ್ಕವನ್ನು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಪಕ್ಕದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ಫೆರಿಯನ್ನು ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಬೇಕಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಭಾರತ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೇ ಪಕ್ಕ ಸಾಫನೆಯ ಮೋದಲ ಹೆಚ್ಚಿಯಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಕೆಲ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪರ್ಯ ಇದು ಭಾರತ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೇ ಜೆಳುವಳಿಯ ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಎಂ.ಎನ್ ರಾಯ್ (ಕಪ್ಪು ಕೋಟೆ ಹಾಡಿ ಕಪ್ಪು ಟೈ ಧರಿಸಿ ನಡುವೆ ನಿಂತಿರುವವರು), ವಾದಿಮಿರ ಲೆನಿನ್(ಎಡದಿಂದ ಹತ್ತನೇಯವರು), ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಂ ಗೋಚೆ (ಲೆನಿನ್ ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿರುವವರು) ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಇಂಡಿರನ್ಯಾಷನಲ್‌ನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುವ ಇತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಪೆಟ್ರೋಗಾಡ್‌ ನಗರದ ಉರಿಸ್ತಿ ಭವನದ ಮುಂದೆ, 1920.

ಕ್ರಾಸ್ತಾಯ್ ಪನೋರಮಾ ಮ್ಯಾಗಜೀನ್ (ಕಂಪ್ ಪನೋರಮಾ)/ ವಿಕಸಿದಿಯಾ

ಆರಂಭದ ವಿಜ್ಞಾನ

ಭಾರತದ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯಿಂದ ಭಾರತವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರಗೊಳಿಸಿ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸೋವಿಯತ್ ಒಕ್ಕೂಟದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಜನರೇ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಗುರಿ ಸಾರ್ಥಕಗಾಗಿ ಬೇರುಮಟ್ಟದಿಂದ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, 1920ರ ದಶಕದ ಹೊನೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಚೆಳುವಳಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಬುಲವಾಗಿಸಿದರು. 1928 ಮತ್ತು 1929ರಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದ ಹೋರಾಟಗಳ ಅಲೆಯೂ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಾಂಬೆ ಜವಳಿ ಕಾಶಾನ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳದ ರೈಲ್ವೇ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೋರಾಟ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಹೋರಾಟಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರ ಮುನ್ದಡೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೆಳುವಳಿಯ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ತೀವ್ರಗಾಮಿ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಅವರು ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಂದ ಪ್ರತಿರೋಧದ ನೀತಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟರು. 1921ರಲ್ಲಿ ಅಹಮದಬಾದದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರಾದ ಹಸರತ ಮೋಹನಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಿ ಕುಮಾರಾನಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿತು, ಆದರೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರಬುಲವಾಗಿ ಕೊನು ಕೇಳಿ ಬಂದಿದ್ದ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಯಿತು ಎಂಬುದು, ಕರ್ಮನಿಸ್ತ ವಿಚಾರಗಳು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ವಿರುದ್ಧದ ಚೆಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದವು ಎಂದು ತೋರಿಸಿದವು.

ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪೇ ವಿಚಾರಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಪಸರಿಸಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿದಂತೆ ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೇಲೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ನೀಡೇಗಿಟ್ಟು ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ಪಿತಾರಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಿದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ 1921 ಮತ್ತು 1933ರ ನಡುವೆ ಹಲವಾರು ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪೇ ನಾಯಕರಿಗೆ ಜ್ಯೇಲು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೀರತ್ ಪಿತಾರಿ ಪ್ರಕರಣ (1929–1933) ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದು. ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕೆಲು ಈ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಹೂಡಿಗಿತ್ತಾದರೂ, ಮಾರ್ಕ್ಸಿಜಾರ್ಡಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಇದೇ ಅಪ್ಪತ್ತಿಮು ವೇದಿಕೆಯಾಯಿತು. ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕಟಕಟೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಕ್ಸಿಜಾರ್ಡಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಉತ್ತಾಪದಿಂದ ವಿವರಿಸಿದರು, ಇದರಿಂದ

ಭಾರತದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನಡುವೆ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪೇ ವಿಚಾರಗಳು ಹರಡಲು ಸಹಾಯವಾಯಿತು. ಈ ಪಿತಾರಿಯಡಿ ಬಂಧಿತರಾದ 33 ಜನರಲ್ಲಿ 27 ಜನರನ್ನು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು. 1934ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪ ಪಕ್ಕ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿತ್ತಿತ್ತು, ಅದರ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಹೊಂದುವುದು ಅಪರಾಧ ಎಂದು ಘರ್ಮಾನು ಹೊರಡಿಸಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕಿಸದ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರ ತಮ್ಮ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರಹಸ್ಯವಾಗಿಯೇ ಮುಂದುವರೆಸಿ, ಪಕ್ಕದ ತಲುಪುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದರು.

ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟನ್ನು ನೀಡಿದ ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಕುಸಿತದ ನಡುವೆಯೂ ಸೋವಿಯತ್ ಒಕ್ಕಾಟ ಯಶಸ್ವಿಯಾದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ವಿಶ್ವದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಗಣನೀಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಮಾಜವಾದ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕ್ಸಿಜಾರ್ಡಿ ಕಡೆ ಆರ್ಕಿವ್‌ತರಾದರು. ಭಾರತ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪ ಪಕ್ಕವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ ವಿವಿಧ ಸಂಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಸಿ ಹಲವಾರು ಯುವಜನರನ್ನು ಪಕ್ಕದ ಕಡೆ ಸೆಳೆದರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪ ಚಳುವಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹಲವಾರು ಯುವಕರು ಮುಂದೆ ಪ್ರಿಫಾವಿ ನಾಯಕರಾಗಿ

ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಾಟ್‌ (ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಎಡ ಬಣ) ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಪೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಜನಸಮುದಾಯವನ್ನು ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳಾದ ರೈತ, ಕಾರ್ಮಿಕ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮತ್ತು ಬರಹಗಾರರ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಘರ್ಷಿಸಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟರು ರಭಸವಾಗಿ ಚೆಳುವಳಿಗೆ ಮುನ್ನಗೆದರು.

ಮೀರತ ಪಿತೂರಿ ಪ್ರಕರಣದ 25 ಬಂಧಿತ ಆಪಾದಿತರ ಜ್ಯೇಲಿನ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದ ಘೋಟೊ.
ಹಿಂದಿನ ನಿಂತಿರುವವರ ಶಾಲಿನಲ್ಲಿ : (ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ) ಕೆ.ಎನ್. ಸಹಗಳ್, ಎಸ್.ಎಸ್.
ಚೋತ್ರ್, ಎಚ್.ಹಿಲ್.ಹಚಿನ್‌ಸನ್, ಶ್ರಾಕತ್ ಉಪಾಧಿ, ಬಿ.ಎಫ್.ಬ್ರಾಹ್ಮಿ, ಎ ಪ್ರಸಾದ್,
ಪಿ.ಸ್ಕ್ರಾಟ್, ಜಿ.ಅಧಿಕಾರಿ,

ಮಧ್ಯದ ಶಾಲಿನಲ್ಲಿ : ಅರ್. ಅರ್. ಮಿತ್ರ, ಗೋಪೇನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಕಿಶೋರಿ ಲಾಲ್
ಘೋಷ್, ಎಲ್.ಆರ್. ಕದಂ, ಡಿ.ಆರ್.ತೆಂಗಡಿ, ಗೌರ ಶಂಕರ್, ಎಸ್.ನಾನಜಿ, ಕೆ.ಎನ್.
ಚೋಗಳ್‌ಕರ್, ಪಿ.ಸಿ. ಜೋತಿ, ಮುಜಪ್ಪರ್ ಅಹ್ಮದ್.

ಮೊದಲ ಶಾಲಿನಲ್ಲಿ : ಎಂ.ಜಿ.ದೇಸಾಯಿ, ಡಿ.ಗೋಪಾಲ್, ಆರ್.ಎಸ್.ನಿಂಬಳ್ಕರ್, ಎಸ್.ಎಸ್.
ಮೀರಜಕರ್, ಎಸ್.ಎ.ಡಾಂಗೆ, ಎಸ್.ವಿ.ಹಾಜಿ, ಗೋಪಾಲ್ ಬೋಸಾಕ್

ದ ಹಿಂದೂ ಕೃಪೆ

ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ವದಣ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಬೆಂಧಣೆಗೆ

ಜಳುವಳಿಯ ಪ್ರೋಥಾವಸ್ಥೆಗೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಾರ್ಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕರ್ಮನಿಸ್ತರು ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗದ ಮೃತ್ಯಿಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರು. ವಸಾಹತುಂಬಾಹಿ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾರಿಗೆ - ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಶ್ರಮಚೇವಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೇ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಪರಿಣಾಮ ದೇಶದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೂ 6 ಲಕ್ಷ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗದ ಹೋರಾಟದ ಅಲೆಯೇ ಮೂಡಿಬಂತು.

ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಯುವಜನ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕೂಡ ಅಳಿ ನೆರೆಸಲು ಮುಂದಾದರು.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 80 ರಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಅವಲಂಬಿತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರು, ರೈತರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ದೇಶದ ವಿಮೋಚನೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಅರಿತರು. ಈ ಕಾರಣ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೇ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ತರುವಾಯು ಭಾರತದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದವು.

ಈ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರು 1936ರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದರು: ಅವುಗಳೊಂದರೆ ಅಶಿಲ ಭಾರತ ಕೆಸಾನ್ ಸಭಾ (AIKS), ಅಶಿಲ ಭಾರತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಒಕ್ಕೂಟ (AISF), ಪ್ರಗತಿಪರ ಬರಹಗಾರರ ಸಂಘ (PWA) ಮತ್ತು 1943ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಇಪ್ಪಾ (IPTA). ಮೌಲ್ಯವೇದಲ

ಬಾರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಿಕೂಲಿಕಾಮಿಕ ಕರ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಘಟನೆಗಳು ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಲೇ ಜನರ ನಡುವೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಪ್ರಜ್ಞರಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಯಶ್ಸಿಸಿದವು.

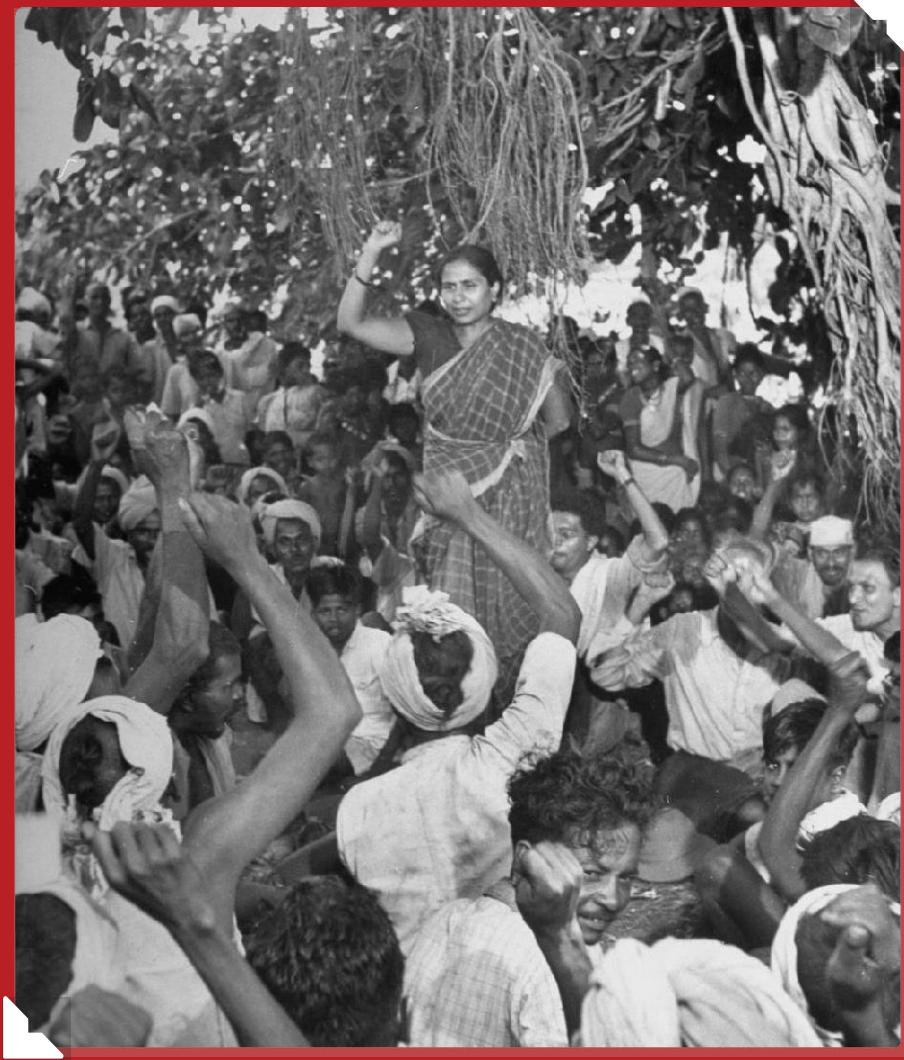
ಕರ್ಮನಿಸ್ತ್ವೆ ಚೆಲುವಲೆಯು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡ್ಯುತಿದ್ದಂತೆ, ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿದ್ದ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗದ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿದ್ದ ಭಾರತದ ಪಾಳಿಗಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿರುದ್ಧ ಸೇಣಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಮೇಲಿನ ಭೂಮಾಲಿಕ ವರ್ಗ, ಸಾಲದಾರರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಪರೀತ ದಬ್ಬಾಲಿಕೆ, ಶೋಷಣೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಲದಾರಿಗೆ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಗೇಣಿ ನೀಡಿದ ನಂತರ ತಾನು ಬೆಳಿದ ಆಹಾರವೇ ರೈತ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಲದ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ರೈತರ ದೊಡ್ಡ ವಿಭಾಗ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಗೇಣಿದಾರರಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಸ್ವತ್ಯೇ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಭೂರಹಿತ ಕಾಲಿಕಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಮಣಿದಲ್ಲಿತ್ತು. ಅವರನ್ನು ದೈಹಿಕ ದಂಡನೆಯ ಬೆದರಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟಪಾಡುಗಳಿಂದ ಬಲಾತ್ಮಾರವಾಗಿ ವೇತನರಹಿತ ದುಡಿಮೇಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ವಿಧಿಸಿದ ಪಶುಸಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ದಬ್ಬಲಾಗಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರು ಹೊಟ್ಟಮೊದಲು ಇಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚೆ ಅಸ್ವತ್ಯೇಯ ವಿರುದ್ಧವೇ ಆಗಿತ್ತು, ಅದರ ಜೊತೆ ಅವರು ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಲವಂತದ ದುಡಿಮೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅನೇಕ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದರು.

ಕರ್ಮನಿಸ್ತರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಬಹುದೊಡ್ಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿತರಾದರು. ಕರ್ಮನಿಸ್ತ್ವೆ ನಾಯಕತ್ವದ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಿಸಾನ್ ಸಭಾದ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಮೇ 1938ರಲ್ಲಿ 6 ಲಕ್ಷ ಇದ್ದು ಏಕ್ತುಲ್ 1939ರ ವೇಳೆಗೆ 8 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ರೈತ ಚೆಳುವಳಿ ಹಲವು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿತು. ಭೂಮಾಲಿಕತ್ವವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವುದು, ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡುವುದು, ಒತ್ತಾಯದ ದುಡಿಮೆ ಹೊಸೆಗಾಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲಿಕರ ಅಡಿಯಿದ್ದ ಗೇಣಿದಾರ ರೈತರನ್ನು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಸುಲಿಗೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಬಲವಂತದ ದುಡಿಮೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು, ಭೂರಹಿತ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಹಂಚಿಕೆ, ಭೂ ಕಂದಾಯದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವುದು ಮತ್ತು ಬೆಳಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ದರವನ್ನು

నిగదిపడిసువుదు —ఇపు ర్యైత చలువళి ముందిట్ట ప్రముఖ బేడికేళాగిద్దవు.

కమ్మనిస్టరు ర్యైతరన్న అణి నేరెసుత్తిద్దంతె, దేశద అనేక భాగగళల్లి కాంగ్రెసో నాయకత్వపు భూమాలిక మత్తు భారతద క్యారిసోఎంబ్యూగళ జొతె కై జోడిసితు. భూమాలిక వగ్గ మత్తు భారతద క్యారిసోఎంబ్యూగళు కాంగ్రెసిగె ఎరదు ప్రధాన ఆధార స్థంభగళాదరు. ఇదర పరిణామ కాంగ్రెసిన ఒళగడె కమ్మనిస్టరు మత్తు బలపంచియర నడువే తిక్కటగళు పూరంభవాదవు. కాంగ్రెసో నేత్యైత్తదల్లి రజనెయాద తాత్కాలిక సకారగళు భూమాలిక మత్తు క్యారిసోఎంబ్యూగళ బెన్నీగే బెంబలవాగి నింతవు, బలపంచియర ఒత్తడద పరిణామవాగి కాంగ్రెసో సమాజవాది పట్ట కమ్మనిస్టరన్న లుచ్చాటిసితు. ఇదర పరిణామవాగి ధిఱ కమ్మనిస్టో నాయక మత్తు ముందే కేరళ రాజ్యద ప్రథమ ముఖ్యమంత్రియాద ఇ.ఎం.ఎసో నంబిదరిపాడరవరు ‘ఏవిధ రాజ్యగళల్లిరువ కాంగ్రెసో సమాజవాది పాటియ జిల్లా మత్తు స్థలీయ శాఖెగళిగే (కేరళ రాజ్యద ఎల్లా కాంగ్రెసో సమాజవాది పాటియ శాఖెగళిగే) భారత కమ్మనిస్ట పట్టకే పరిషత్తనెయాగలు కరే కొడలాయితు’ ఎందు నేనటిసికొండిద్దారే.

1946: ಗೋದಾವರಿ ಪಾರುಕೆಕರ್ತಾ, ಕರ್ಮನಿಸ್ತ್ರೋ ಜಳುವಳಿ ಮತ್ತು ಅಳಿಲ ಭಾರತ ಕೀರ್ತನೆ ಸಭಾದ ನಾಯಕ ವಾರ್ತೆ ಬುಡಕಟ್ಟೆ ಜನರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಥಾಕೆಂಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು. 1945ರಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತನೆ ಸಭಾ ನೇತ್ಯಾತ್ಮಕಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲಿಕರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ವಾರ್ತೆ ದಂಗೆ, ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಹೋರಾಟ.

ಮಾರ್ಗರೇಟ್ ಬರ್ಕ್‌ವೈಟ್ - (ದಿ ಹಿಂದು ಪತ್ರಗಾರ)

ಎರಡನೇ ಜಾಗತಿಕ ಮಹಾಯುದ್ಧ

1939ರಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಜಾಗತಿಕ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಸ್ಥೋಟವಾಯಿತು, ಬ್ರಿಟನ್ ಭಾರತದ ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪದೆಯದೇ ಭಾರತವನ್ನು ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ನೂಕಿತು. ಈ ಮಹಾಯುದ್ಧದಿಂದ ದಿನಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳು ಗಗನಕ್ಕೇರಿದ್ದರಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಜನರಿಗೆ ಸಂಕ್ಷೇಪ ಎದುರಾಯಿತು. ಆಗ ಭಾರತ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೂ ಪಕ್ಷ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಯುದ್ಧವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಬೃಹತ್ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಕುಪಿತರಾದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪರಿಸ್ತು ಬಂದಿಸಿದರು. ಮೇ 1941ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇಡೀ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೂ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕತ್ವ ಜ್ಯೇಲು ಸೇರಿತು.

22ನೇ ಜೂನ್ 1941ರಲ್ಲಿ ನಾಜಿ ಜರ್ಮನಿ ಸೋವಿಯತ್ ಒಕ್ಕೂಟದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಯುದ್ಧದ ಸ್ವರೂಪವು ಬದಲಾಯಿತು, ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಗಳ ನಡುವಿನ ಯುದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಇದು ನಂತರ ಫ್ರಾಸಿಸಂ ವಿರುದ್ಧ ವಿಶ್ವದ ಜನರ ಯುದ್ಧವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿತು. ಆಗ ಹಿಟ್ಲರನ ಫ್ರಾಸಿಸಂನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ಶತ್ರು ಎಂದು ಪರಿಗಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಒಕ್ಕೂಟವು ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೂ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಕರೆ ನೀಡಿತು. ಮಾನವಕುಲವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ, ವಿಶ್ವ ಕ್ರಾಂತಿಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಬ್ರಿಟನ್, ಅಮೇರಿಕಾ ಜೋತೆ ಸೇರಿ ಸೋವಿಯತ್ ಒಕ್ಕೂಟವು ಫ್ರಾಸಿಸಂ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕಿದೆ ಎಂದಿತು. (ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೂ ಪಕ್ಷದ ಮೊಲಿಟ್ ಬುರೋದ ನಿಷಯ, 15 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1941)

ಬ್ರಿಟಿಷರೊಂದಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಧಾನದಲ್ಲಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಅನೇಕ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಒಪ್ಪಿದರು, ಆದರೆ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರ ಹಸ್ತಾಂತರ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಂಧಾನಗಳು ಮುರಿದು ಬಿಡ್ಡವು. ಜಪಾನ್ ಪಡೆಗಳು ಮನುಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಕ್ರಮಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಸಿಂಗಾಪುರ, ಬಮಾ, ಮಲಯಾ ಮತ್ತು ಅಂಡಮಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಹೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಜಪಾನಿನ ಆಕ್ರಮಣದ ಬೆದರಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಇದೇನೇ ಇದ್ದರೂ ಫ್ರಾಸಿಸಂ

ವಿರುದ್ಧ ದೀಪರ್ಕಾಲ ಪ್ರಜಾರ ಮಾಡಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ‘ಕ್ಷೀಟ್ ಇಂಡಿಯಾ’ ಚೆಳುವಳಿಗೆ ಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿತು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅಡಳಿತಗಾರರು ಭಾರತವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೋರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿತು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಶೀಪ್ರವಾಗಿ ರಾಜೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒತ್ತಡ ಹೇರಿತು.

ಅವಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಕ್ಷೀಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕರೆಯನ್ನು ಕರ್ಮನಿಸ್ತರು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಘ್ಯಾಸ್‌ಸ್ಟ್ ಶಕ್ತಿಗಳು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತ್ತಿರುವ ಅವಾಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಅವರು ಈ ಕರೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಘ್ಯಾಸ್‌ಸ್ಟ್ ವಿರೋಧಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆತಂಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಒಪ್ಪಲು ದೇಶದ ಜನರು ಸಿದ್ಧರಿರಲಿಲ್ಲ, ಹೀಗಾಗೆ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರ ಈ ನಿಲುವು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಜನರ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು:

ಭಾರತ ಸಾಫಂತ್ರೇ ಪಡೆದ ನಂತರ ಈ ನಿಲುವನ್ನು ಕರ್ಮನಿಸ್ಸೇ ಪಕ್ಕ ಮನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಿತು, ಕ್ಷೀಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚೆಳುವಳಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿತಿಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಗಂಭೀರ ತಪ್ಪ ಎಂದು ಶೀಪ್ರವಾಗಿಸಿತು. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಜೊಗೆ; ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಕ್ಷೀಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚೆಳುವಳಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಜನರ ಬೆನ್ನಿಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಸಿಂಹಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕ್ಷೀಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚೆಳುವಳಿಗೆ ಕರೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅದರ ಮುಂಚೂಳಿ ನಾಯಕರನ್ನು ಜ್ಯೇಶ್ವರ ತಳ್ಳುಲಾಯಿತು, ಈ ಚೆಳುವಳಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಶೀಪ್ತ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸಿಗೆ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಬೇಕು ಎಂಬ ಕಣ್ಣೋಟ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕರೆಗೆ ವಿರುದ್ಧದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಕರ್ಮನಿಸ್ತರ ಜ್ಯೇಶ್ವಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರ ಬಿಡುಗಡೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತಾ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು.

1934ರಲ್ಲಿ ಹೇರಿದ್ದ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ನಿರ್ವೇಧವನ್ನು 1942ರ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತೆರವುಗೊಳಿಸಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟರನ್ನು ಜ್ಯೋಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧದ ಮಧ್ಯೆ 1943-44ರ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಬಂಗಾಳ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಂಗಾಳ, ಓರಿಸ್ಸಾ, ಬಿಹಾರ ಮತ್ತು ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ 30 ಲಕ್ಷ ಜನ ಸಾವನ್ನಾಟಿಪ್ಪದರು. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಉತ್ತಾ ಪತ್ತಾಯ್ಯಕ್ ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ “ಬ್ರಿಟಿಷರು ದಾಖ್ಯಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜಪಾನಿನ ವಿರುದ್ಧದ ಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಶ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೋರ್ಡೀಕರಿಸಲು ‘ಉಭದ-ಉಭರ್’ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಮತ್ತು ಜನರ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಮಾಣಕ ನೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ಬರಗಾಲ ಸಂಭವಿಸಿತು.”

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟರು ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಣಲು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಯೆನ್ನದೇ ದುಡಿದರು, ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲೀಕ ವರ್ಗದ ವಿರುದ್ಧ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಗಾರರ ಜನವರೋಧಿ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಬಯಲಿಗೇಡಿದರು. ಮಾನವ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯಿಂದ ಯುವತಿಯರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮಹಿಳಾ ಆತ್ಮರಕ್ಷೆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು, ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಂಡಗಳನ್ನು ಸಚ್ಚುಗೊಳಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು. ಇಂತಹ ದಣಿವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಯುದ್ಧದ ಕುರಿತು ಜನರ ಭಾವನೆಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಜನಸಮೂಹದ ಬೆಂಬಲ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೇಬ್ಬಾಯಿತು. ಇದರ ಮೂಲಕ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟರು ತಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರು.

HUMANITY DEHUMANISED

*He has lost his land and his wife
has left him. There is very little
that he could call his own in the
world.*

ಈ ಮುಸ್ತಕವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮುಟ್ಟಿಗೊಳು ಹಾಕಿ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಮುಸ್ತಕದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದರು. ಈ ಮೇಲಿನ ಕ್ಯಾಡಿತ್ ಉಳಿದ ವರ್ಕೆಕ ಪ್ರತಿಯಾದ್ವಾಗಿದೆ. (ಇದೇ ಮುಸ್ತಕವನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಡಿವಜಿ ಮಾಡನ್‌, ನವದೆಹಲಿ ಪ್ರಕಾಶನದಿಂದ 2011ರಲ್ಲಿ ಮರು ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ). ಬಂಗಾಳ ಕ್ಷಾಮದ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರೋಪ್ರಸಾದ ಬರೆದ ಅನೇಕ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಭಾರತ ಕರ್ಮಸ್ವಿನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ನಿಂದುತ್ತಾಲೀಕೆ “ಪೀಪಲ್ ವಾರ್” ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟನಾಯಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಕೌರ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಜನರನ್ನು ಮೋರಾಟಿಕ್ ಪ್ರಚೋದಿಸಲು ಇದು ಸಹಾಯವಾಯಿತು.

ಚಿತ್ರೋಪ್ರಸಾದ ಬರೆದ ‘ಹಸಿದ ಬಂಗಾಲ’ (1945) ಮುಸ್ತಕದ ಒಂದು ಫೇ.

ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರದ ಹೋರಾಟಗಳ ಅಲೆ

ಎರಡನೇ ಜಾಗತಿಕ ಮಹಾಯಾದವು ಅಂತ್ಯವಾದ ನಂತರ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನಸಮಾಜದ ಹೋರಾಟಗಳ ಅಲೆಯೇ ವಿದ್ದಿತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಹೋರಾಟಗಳ ನೇತ್ಯತ್ವವನ್ನು ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೈ ಪಕ್ಷ ವಹಿಸಿತ್ತು. ಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಪಕ್ಷದ ಬಲವನ್ನು ಜನಸಮಾಜದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲಾಯಿತು.

ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧ ಅಂತ್ಯ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ 50 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ವರಜಾಮಾಡಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಬೀಲೆಗಳನ್ನು ಗೊಳಿಸಿತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಲು ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದ ಹೋರಾಟಗಳ ಅಲೆಯೇ ಮೂಡಿ ಬಂದಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ಕಳೇರಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು 1946ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ರೈಲ್ವೇ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೋರಾಟಗಳು ಸೇರಿದ್ದವು.

1946ರ ಫೆಬ್ರುವರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ರಾಯಲ್ ಇಂಡಿಯನ್ ನೇವಿ (ಆರ್.ಐ.ಎನ್ - ರಿನ್) ನೌಕಾದಳದ ಸೈನಿಕರ ದಂಗೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಹತ್ವದ ಹೋರಾಟವಾಗಿದೆ. ಬಾಂಬೆಯ ನೌಕಾದಳದ ಸೈನಿಕರು ಮುಷ್ಕರ ನಡೆಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿ ನಾಯಕಕ್ಕ ವಹಿಸಿದ್ದ ಪಕ್ಷಗಳ ದ್ವಾರಾ ನೌಕಾದಳನ್ನು ನೌಕಾದಳ ಹಾರಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ದ್ವಾರಾ ಸೇರಿತ್ತು. ನೌಕಾದಳದ ಸೈನಿಕರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಂಧಿಸಿದರು. ಈ ಬಂಡಾಯಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೈ ಪಕ್ಷ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಸೂಚಿಸಿ 1946ರ ಫೆಬ್ರುವರಿ 22ರಂದು ದೇಶವ್ಯಾಪಿ ಹೋರಾಟಕ್ಕ ಕರೆ ನೀಡಿತು. ಇದರ ಭಾಗವಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬೀದಿಗಳಿಂದ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಅಂಗಡಿ ಮುಂಗಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ದಂಗೆಯೆಡ್ಡ ನೌಕಾ ಪಡೆ ಮುಷ್ಕರ ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆದು ಶರಣಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೈ ನೇತ್ಯತ್ವದ

ಹೋರಾಟಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಅವರು ಗಳಿಸಿದ್ದ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಜನ ಬೆಂಬಲ ಅವರ ಮೊರ್‌ ವಿನಾಶವನ್ನು ತಡೆಯಿತು.

ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕರ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಬೃಹತ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿತರಾದರು. ಎಲ್ಲಿದೆ ಸಿಪಿಎ ಪಕ್ಷ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿದ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಶೋಷಣೆಯ ವಿವಿಧ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗಳಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜಿಸಿತು. ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರ ನೇತೃತ್ವದ ರೈತ ಹೋರಾಟಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ದಂಗೆಗಳಾಗಿ ಬದಲಾದವು. ಆಂಧ್ರ, ತೆಲಂಗಾಣ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಬಂಗಾಳ, ಅಸ್ಸಾರ್, ತ್ರಿಪುರ ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದುದ್ದಕ್ಕೂ ರೈತರು ಮತ್ತು ರೈತ ಮಹಿಳೆಯರು ಬೃಹತ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿತರಾದರು. ಈ ಸಂಘಟಿತ ರೈತರ ಬ್ರಹ್ಮತಯೆ ಆಳುವ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳಿಸಿತು, ಇದನ್ನು ಅಡಗಿಸಲು ಆಳುವ ವರ್ಗಗಳು ತೀವ್ರ ಹಿಂಸಾಚಾರದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಳಸಿತು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ರೈತರು ತಾವು ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಲವಾರು ಹಕ್ಕುಗಳಾಗಿ ವಿಜಯ ಸಾಧಿಸಿ ಕರ್ಮನಿಸ್ತೆ ಚಳುವಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಲ ತುಂಬಿದರು.

ಬಾಂದೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭಾರತ ಕಮ್ನಿಸ್ ಪಕ್ಷದ ಪಾಲಿಟಿಕ್‌ಬ್ಯಾರ್ಗ್‌
ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಟಿ ರಜದಿವೆ, ಜಿ.ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಪಿ.ಸಿ ಜೋಸ್, 1945.

ಸುನಿಲ ಜಾನಾ / ದಿ ಹಿಂದೂ ಕೃಪೆ

ತೇಭಾಗ ಚರ್ಚಾವಳಿ

1946ರಿಂದ 1950ರವರೆಗೆ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪೈ ನೇತ್ತಿತ್ವದ ಅಶಿಲ ಭಾರತ ಕೀಸಾನ ಸಭಾದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರಾಳದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ತೇಭಾಗ ಚಳುವಳಿಯು ರೈತವರ್ಗದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಭಾರೀ ಹೋರಾಟವಾಗಿತ್ತು. ಪಾಲುದಾರ ಗೇಣಿ ರೈತರು ತಾವು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಡೆದು, ಉಳಿದ ಅರ್ಥ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಭೂಮಾಲಿಕರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾಲುದಾರ ಗೇಣಿ ರೈತರಿಗೆ ಅವರು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಗೇಣಿಯನ್ನು ಇಳಿಸಲು ತೇಭಾಗ ಚಳುವಳಿಯು ಒತ್ತಾಯಿಸಿತು. ತೇಭಾಗ ಎಂದರೆ “ಮೂರು ಪಾಲು” ಎಂದರ್ಥ. ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮೂರು ಪಾಲುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಾಲುಗಳನ್ನು ಪಾಲುದಾರ ಗೇಣಿ ರೈತನಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಚಳುವಳಿ ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಚಳುವಳಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪತ್ವ ಮತ್ತು ಮೂರ್ವ ಬಂಗಾರ ನೌಶಾಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಮುಗಲಭೇಗಳು ಫಟ್ಟಿಸಿದವು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತದ್ದಿರುಧ್ವವಾಗಿ ತೇಭಾಗ ಚಳುವಳಿಯು ವರ್ಗ ಹೋರಾಟದ ಮೂಲಕ ಹಿಂದು-ಮುಸ್ಲಿಂ ಇಕ್ಕೆಯೆಯ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಮತ್ತು ಕೀಸಾನ ಸಭಾ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕೋಮುಗಲಭೇಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿದ್ದವು. ತೇಭಾಗ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದು, ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತ್ತು ಬುಡಕೆಟ್ಟಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಪುರುಷರು, ಮಹಿಳೆಯರು ಸೇರಿದಂತೆ 73 ಜನರು ಮೋಲಿಸ ಹಿಂಸಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದರು. ಬಂಗಾರ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಕ್ಲೂರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡುವೆಯೂ ತೇಭಾಗ ಚಳುವಳಿಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು, ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಜಯಶಾಲಿಯಾದರು.

ತೆಲಂಗಾಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹೋರಾಟ

ತೆಲಂಗಾಣ ಹೋರಾಟವು ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪೇ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಶಸ್ತ್ರ ಹೋರಾಟ. ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವ ತೆಲಂಗಾಣ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ 1946ರಿಂದ 1951ರವರೆಗೆ ಈ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೆಲಂಗಾಣವು ನಿಜಾಮು ಆಡಳಿತದ ಹೈದರಬಾದ್ ಸಂಸಥನದ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಂಸಥನವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿನಿಯಮನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಸಂಸಥನಗಳಲ್ಲಿಂದಾಗಿತ್ತು. ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪೇ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ತೆಲಂಗಾಣ ಹೋರಾಟವು ನಿಜಾಮನ ನಿರಂಕುಶ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲೀಕರ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಏರೋಚಿತ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿತು. ಅನ್ಯಾಯದ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉಳಿವ ರ್ಯಾತನಿಗೆ ಭೂಮಿ ಒಡೆತನ ನೀಡುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಹೋರಾಟವು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಹೋರಾಟವು ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಿಜಾಮನ ಸ್ವೇನಿಕರಾದ ರಚಾಕಾರರು ಮತ್ತು ಹೋಲಿಸರು ತೀವ್ರ ಹಿಂಸೆಯ ಮೂಲಕ ಚೆಳುವಳಿಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಈ ಹಿಂಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರು ಸಾವನ್ಯಪ್ರಿಯರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಹೋರಾಟವು ಸಶಸ್ತ್ರ ಹೋರಾಟವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿತು. ಈ ಸಶಸ್ತ್ರ ಚೆಳುವಳಿಯು 30 ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಿಂದ 3000 ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿತಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಈ ಹೋರಾಟದ ಫಲವಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದ 10 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರ್ಯಾತರಿಗೆ ಹಂಚಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಯಿತು, ದಿನಗೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ-ಸಂಘರ್ಷಿತ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 13, 1948ರಂದು ಕೇಂದ್ರದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವು ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪೇ ನೇತೃತ್ವದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಮತ್ತು ನಿಜಾಮು ಸಂಸಥನವನ್ನು ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲು ಹೋಲಿಸ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಮುಂದಾಯಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ

ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನ ನಿಜಾಮನು ಶರಣಾಗತನಾಗಿ ತನ್ನ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೊಟಕ್ಕೆ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿದ್ದಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ. ಆದರೆ ಇಡೀ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮಾರ್ಣಾವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕ್ಕೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಸೇನೆ ರ್ಯಾತ್ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಈ ಹಿಂದೆ ನಿಜಾಮನ ಅಧಿನದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಾಳಿಗಾರರು ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆಯ ಜೊತೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಭಾರಿಯನ್ನು ಮನಃ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾದರು. ಆಗ ಹಲವಾರು ಕಡೆ ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಜನರು ಪ್ರತಿರೋಧ ಒಡ್ಡಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು. ಆದರೆ ಸೇನೆಯ ದಮನದಿಂದ 4 ಸಾವಿರ ಕರ್ಮ್ಯನಿಷ್ಠರು ಮತ್ತು ರ್ಯಾತ್ ನಾಯಕರು ಕೊಲೆಗೇಡಾದರು, ಅಲ್ಲದೇ 10 ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರನ್ನು ಯಾತನಾ ಶಿಳಿರಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿ ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.

ತೆಲಂಗಾಣ ಸರ್ಕಾರ್ ಹೊರಾಟದಲ್ಲಿ (1945–1951) ಮಲ್ಲು ಶ್ವರಾಜ್ಯಂ (ವಡಗದೆ) ಮತ್ತು
ಸರ್ಕಾರ್ ಪದೇಯ ಇತರ ಸದಸ್ಯರು.

ಮನಿಲ ಜಾನಾ/ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಾಶನ

ಮುಣ್ಡು ವರುಳಾರ್ ದಂಡೆ

ಮನ್ನಪ್ರ ಮತ್ತು ವಯಲಾರ್, ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ಅಲಪ್ಪುಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎರಡು ಹಳ್ಳಿಗಳು. ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳು 1946ರಲ್ಲಿ ತಿರುವಾಂಕೂರು ರಾಜ ಮತ್ತು ಅವನ ಪ್ರಥಾನ ಮಂತ್ರಿಯ ನಿರಂಕುಶ ಆಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಧೀರೋದ್ದೂತ ಹೋರಾಟದ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುಗಳಾಗಿವೆ. ತಿರುವಾಂಕೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಹೆದರಾಬಾದ್ ಸಂಸ್ಥಾನದ ರೀತಿಯ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ತಿರುವಾಂಕೂರು ರಾಜ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಸಿದ್ಧವಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ‘ಅಮೇರಿಕನ್ ಮಾದರಿ’ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಕಾಯಾರ್ಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸಿದ್ದ. ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಕರ್ಮ್ಯನಿಸ್ಟೆ ಪಕ್ಷ ನೇತೃತ್ವದ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗವು ಸಿದೆದು ನಿಂತಿತು, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಮೋಲಿಸರ ನಡುವೆ ತೀವ್ರ ಸಂಘರ್ಷಗಳಾದವು. ಅಕ್ಷೋಬರ್ 24ರಿಂದ 27ರ ನಡುವೆ ಮೋಲಿಸರು ಗುಂಡಿನ ದಾಳಗೈದು ನೂರಾರು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕೊಂದರು. ಈ ಫಟನೆ ನಡೆದು ವರ್ಷದ ಒಳಗೆ ಜನರಿಂದ ತೀವ್ರ ಅಪಖ್ಯಾತಿಗೆ ಒಳಗಾದ ಪ್ರಥಾನಮಂತ್ರಿ ತಿರುವಾಂಕೂರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ತದನಂತರ ಕರ್ಮ್ಯನಿಸ್ಟರ ಬೇಡಿಕೆಯಂತೆ ತಕ್ಷಣವೇ ತಿರುವಾಂಕೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಭಾರತದ ಜೊತೆ ವಿಲೀನವಾಗಿ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಈಡೇರಿತು. ಮತ್ತು ಈ ಹೋರಾಟವು ಮಲಯಾಳಂ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ತಿರುವಾಂಕೂರು, ಕೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ ಪ್ರೇಸಿಡೆನ್ಸಿಯ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ ಮಲಬಾರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಏಕಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ ರಚನೆಯಾಗಲೂ ಮುನ್ನಡಿ ಹಾಡಿತು.

ಕರ್ಮ್ಯಾಲಿಟ್ ಕರುವಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಆಗಸ್ಟ್ 15, 1947ರಂದು ಭಾರತ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಹೊಸ್ತಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ್ಯಾಲಿಸ್ಟ್‌ನಿಷ್ಪೇ ಜಳುವಳಿಯ ಮುಂದೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಉದಿಹಿಸಿದವು. ಕರ್ಮ್ಯಾಲಿಸ್ಟ್‌ರು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದ ವಸಾಹತುಂಬಿ ಭಾರತದಿದಂದ ತೊಲಗಿತ್ತು, ಭಾರತೀಯರ ಕೈಗೆ ದೇಶದ ಚುಕ್ಕಾಚಿ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹೋಸ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಸ್ವರೂಪವೇನು ಮತ್ತು ಹೋಸ ಆಳುವವರು ಯಾರು? ಹೋಸ ಭಾರತವು ವಸಾಹತುಂಬಿಯ ಕ್ರಿಗೋಂಬೆಯೇ? ಅಥವಾ ಭಾರತದ ಆಳುವ ವರ್ಗಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವವೇ? ಹೋಸ ಸನ್ನಿಖೇತದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಆಳುವ ವರ್ಗಗಳು ಯಾರು? ಹೋಸ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಆಳುವ ವರ್ಗಗಳ ಜೊತೆ ಕರ್ಮ್ಯಾಲಿಸ್ಟ್‌ರು ಯಾವ ರೀತಿ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕು? ಕರ್ಮ್ಯಾಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹೋಸ ಆಳುವ ವರ್ಗಗಳ ಜೊತೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸಾಧಿಸಿ ಅದರ ಜಡಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆ? ಅಥವಾ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಕಿತ್ತಲ್ಪಡಿಯಲು ಸಶಸ್ತ್ರ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಾಗಬೇಕೆ? ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗ ಯಾವುದು? ರಷ್ಯಾ ಮಾರ್ಗವೇ? ಅಥವಾ ಜೀನಾ ಮಾರ್ಗವೇ? ಅಥವಾ ಏನಾದರೂ ಭಾರತದ ಮಾರ್ಗವಿದೆಯೇ? ಈ ರೀತಿಯ ಗಂಭೀರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕರ್ಮ್ಯಾಲಿಸ್ಟ್ ಜಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಉತ್ತರಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕರ್ಮ್ಯಾಲಿಸ್ಟ್ ಜಳುವಳಿ ಒಳಗಡೆಯೇ ಹಲವು ಎಳೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು.

1950ರ ಅಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ತೀವ್ರಗೊಂಡವು, ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರಿಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೇಹರು ನೇತ್ಯಾತ್ಮದ ಸಾತತೆಯ್ತೋತ್ತರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿಶೇಷಿಸಬೇಕಂಬಿದು ತಕ್ಷಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿತು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾದರಿಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಾಫಿಸುವುದು ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಎಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿತು.

ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೇಹರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಎಡ ಬಣವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಂಡಪಾಳಗಾರರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಕಾರಣ ಅದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಪಾಳೆಯಗಾರಿಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಿಪಿಎ ಒಂದು ಬಣವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಎಡ ಬಣದ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸಿತು.

ಈ ಚರ್ಚೆಗಳು ಅಂತಿಮವಾಗಿ 1964ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೂ ಪಕ್ಷವನ್ನು ವಿಭజಿಸಲು ಕಾರಣವಾದವು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜೊತೆಗಿನ ಸಹಕಾರವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೂ ಬಣ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೂ ಪಾಟೆ ಆಥ್ ಇಂಡಿಯಾ (ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ) ಅಥವಾ ಸಿಪಿ(ಎಂ)ನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಬಣವು ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೂ ಪಾಟೆ ಆಥ್ ಇಂಡಿಯಾ (ಸಿಪಿ) ಹೆಸರನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರೆಯಿತು.

ಸತ್ಯಸ್ತ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ಬಣವು 1969ರಲ್ಲಿ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೂ ಪಾಟೆ ಆಥ್ ಇಂಡಿಯಾ (ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ಸ್ಟ್ರೋ-ಲೆನಿನಿಸ್ಟ್) ಅಥವಾ ಸಿಪಿ (ಎಂ.ಎಲ್.)ನ್ನು ರಚಿಸಿತು.

ಎಡ ಶರ್ಕಾರದಾಳು

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತ ಕೆಮ್ಮೆನಿಸ್ಪಾತ್ರ ಚೆಳವಳಿಯು ಒಂದು ನಿಷಾರ್ಥಕ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಲುಪಿತು. ಭಾರತ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಹಲವು ಭಾಷಾ-ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. (ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬಂಗಾಳ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಿರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ತಮಿಜು ಮಾತನಾಡುವವರಿಗೆ ತಮಿಳುನಾಡು). ಈ ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೆಮ್ಮೆನಿಸ್ಪಾತ್ರ ಅಶ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಮೂರ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಂಗಡಣೆಗೆ ಯಾವುದೇ ತಾರ್ಕಿಕ ಆಧಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಯಾವಾಗ ಹೇಗೆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೋ ಅದೇ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಳೀಯೇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಹೇರಿಕೆಯಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ತೊಡಕುಗಳು ಉಂಟಾಗಿದ್ದವು. ಭಾರತ ದೇಶವು ವಿವಿಧ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬಹು ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆಮ್ಮೆನಿಸ್ಪಾತ್ರ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿ ನಡೆದ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ತೆಲಂಗಾಣ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ಮನ್‌ಪ್ರ-ವರ್ಯಲಾರ್ ದಂಗೆ ಜ್ಯೇತನ್ಯ ಒದಗಿಸಿದವು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮೊದಲೂ ನಂತರವೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ರೈತರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದರೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಕೆಲವು ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಮ್ಮೆನಿಸ್ಪಾತ್ರ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವವರ್ತು ಪ್ರಬುಲಾದರು. ಕೇವಲ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ರೈತಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸಾಫ್ಟೀಸಲು

ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರಿಗೆ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೊಡ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಚಿಸುವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಜನರ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಣಿದ ಕೆಲವು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ ನೀತಿಯು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ತೋರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಜನತೆಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣನ್ನು ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರಿಗೆ ನೇರವಾಯಿತು.

ఆగిన బాంబెయ మేయర్ ఆగిద్ కమ్మనిస్ట్ నాయక ఎస్.ఎస్ ఏంరజకర్ (బలదింద మూరనెయవరు, కప్ప కన్నడక హాకిదవరు) నాయకత్వదల్లి నవదేవలియ పాలిమెంటన ముందే నడెద సంయుక్త మహారాష్ట్ర సమితియి హోరాటి, 1958.

ది హిందు కృపే

ಕೇರಳ

ಆಂಧ್ರಪುರ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪ್ರೋ ನೇತ್ತೆತ್ತದ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದ ನಂತರ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪ್ರೋ ಪಕ್ಷ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಬಹಿಹಾಸಿಕ ಗೆಲುವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿತು. 1956ರಲ್ಲಿ ಮಲಯಾಳಂ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಗ್ನಾಡಿಸಿ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. 1957ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮೊದಲ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಿ ಸಿಹಿವ ಪಕ್ಷವು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಿತು; ಎಪ್ರಿಲ್ 5 1957ರಂದು ಇ.ಎಂ.ಎಸ್ ನಂಬಾದರಿಪಾಡ್ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.

ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ರೈತ ವರ್ಗದ ಪ್ರಬುಲ ಚಳುವಳಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರ್ಯ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಇಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರ್ಯ ಹಾಳೆಯಗಾರಿ ಭೂಮಾಲೆಕ ಪದ್ಧತಿಯ ಸಾಲದ ಸುಳಿ, ಮಿತಿ ಮೀರಿದ ಗೇಣಿ ಮತ್ತಿತರ ಲಾಟಿಗಳು, ಭೂಮಿಯಿಂದ ಒಕ್ಕೆಲೆಬ್ಬಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಪಮಾನಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯು ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರ್ಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯಾಗಿತ್ತು. 1957ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆರನೇ ದಿನ ಸಿಹಿವ ಸರ್ಕಾರವು ಭೂಮಾಲೇಕರು ಗೇಣಿದಾರರನ್ನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಒಕ್ಕೆಲೆಬ್ಬಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣೇಧ ಹೇರಿ ಸುಗ್ರೇವಾಜ್ಞ ಹೋರಿಸಿತು. ಕೇರಳ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವು ‘ಕೇರಳ ಕೈ ಸಂಬಂಧ ಕಾರ್ಯದೆ’ ಎಂಬ ಭೂ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾರ್ಯದಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯದು ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಭೂ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು, ನ್ಯಾಯಯುತ ಗೇಣಿ ನಿಗದಿ, ಭೂಹಿಡುವಳಿದಾರರ ಒಡೆತನದ ಭೂಮಿಯ ಗಾತ್ರದ ಮೇಲೆ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೇರುವುದು ಮತ್ತು ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಿರೀದಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪ್ರೋ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿತು. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಖಾಸಗಿ

ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಉದ್ಯೋಗದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿತು, ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಭದ್ರತೆ ನೀಡಿತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಬಡವರಿಗೆ ಕೈಗೆಟುಕುವ ದರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಿ ಮಾರ್ಪೆನಲು ನ್ಯಾಯಚೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಸಾಫ್ಟ್‌ಪಿಸಲಾಯಿತು.

ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪೈ ಸರ್ಕಾರದ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳು ಭೂಮಾಲೀಕರನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿದವು, ಕೇರಳದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಖಾಸಿಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ಷಾಂತೋಲಿಕ್ ಚೆಚ್ಚ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ತರಿಸಿತು. ಕ್ಷಾಂತೋಲಿಕ್ ಚೆಚ್ಚ್ ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲೀಕರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಬುಲ ಜಾತಿ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜೊತೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಕೇರಳ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪೈ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ವಿಪರ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟವನ್ನು ‘ವಿಮೋಜನಾ ಸಮರ’ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಇದನ್ನೇ ನೆಪವಾಗಿಸಿ ಕೇಂದ್ರದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ 1959ರಲ್ಲಿ ಕೇರಳದ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪೈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸಿತು.

ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪೈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನೇತೃತ್ವದ ಸರ್ಕಾರವು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಕಾಯ್ದಿಯನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿತು. ಆದರೆ 1967-69ರಲ್ಲಿ ಮನಃ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಿಹಿಬಿ(ಎಂ) ನೇತೃತ್ವದ ಎಡ ಸರ್ಕಾರವು ಕೈಗೊಂಡ ಇನ್‌ಪ್ರೈ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ 1970ರ ದಶಕದ ಪ್ರಥಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಿಹಿಬಿ(ಎಂ) ನಡೆಸಿದ ಜಳ್ಳಿವಳಿಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ದೂರಗಾಮಿ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರಿದ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿತು. 1993ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ 28 ಲಕ್ಷ ಗೇಣಿದಾರ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು ಅಥವಾ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕ್ರಮಗಳಿಂದಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ 6 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಮತ್ತು 1996ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ 5.28 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೂರಹಿತ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು.

ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯ ಪ್ರಬುಲ ಜಾತಿಗಳ ಪಾಳಿಗಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸೊಂಟ ಮುರಿಯಿತು. ರೈತರ ಜೀವನಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿತು. ಕೃಷಿಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನವನ್ನು

ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹೊಡಿಕೆ ಮಾಡಿದುದರ ಪರಿಣಾಮ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸೂಚಕದಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ವಿರಿಕೆ ಕಂಡಿತು. 1970ರ ದಶಕದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆದ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ‘ಕೇರಳ ಮಾದರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ’ ಎಂದು ಕರೆದವು. ಕೇರಳ ಮಾದರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು (1) ಇಡೀ ಜನತೆಯ ಭೌತಿಕ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರಾಗಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಯಾವುದೇ ದೇಶ ಅಥವಾ ಪ್ರದೇಶವು ಸಂಪದ್ಭರಿತವಾಗುವ ವರೆಗೆ ಕಾಯಬೇಕಿಲ್ಲ (2) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಪಾಲೆಗ್ರಾಫ್ಯೂಲಿಕೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಸಂಪತ್ತಿನ ಮರುಹಂಚಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಒತ್ತಡದ ಮೂಲಕ ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುವುದು ಸಾಧ್ಯ.

ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯವು ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಶಿಶು ಮರಣ ದರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನದ ದರ ಇರುವ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದ ಜೆಳುವಳಿಯ ಬಲದಿಂದ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಇ.ಎಂ.ಎಸ್ ನಂಬೂದರಿಪಾಡ (ಬಲಪುದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವವರು) ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ
ಮೊದಲ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿರುವುದು.
ತಿರುವನಂತಪುರಂ, 5 ಏಪ್ರಿಲ್ 1957.

ರಾಜನ್ ಪೋಡುವಲ್, ದಿ ಹಿಂದು ಕೃಪೆ

ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ

ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಸಾಹತುಾಹಿಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಥಾನವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳವು ಒಂದು ವಸಾಹತುಾಹಿಯ ಕೃತಕವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಬರಗಾಲರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದ ಲಕ್ಷ್ಯಂತರ ಜನರು ಸಾವನ್ಯಪ್ರಿಯರು. ಮತ್ತು ಅದರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದ ರೈತರು ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರ ರೀತಿಯ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರಕುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ದೇಶ ವಿಭಜನೆಗೊಂಡು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದವು. ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹಜ್ಬಿದ ಕೋಮು ಗಲಭೇಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯಂತರ ಜನ ಸಾವನ್ಯಪ್ರಿಯರು, ಹಿಂಸಾಚಾರ ಉಲ್ಲಂಘಗೊಂಡಿತ್ತು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುರುತಿನ ಆಧಾರಿತವಾದ ಈ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ, ಇದರ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಬಂಯಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷ ವಸಾಹತುಾಹಿ ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಪ್ರಚೋದಿಸಿದ್ದವು. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ನಿರಾಶಿತರು ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬಂದರು ಮತ್ತು ಭಾರತದಿಂದ ನಿರಾಶಿತರು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಹೋದರು. ಮೂರ್ವ ಬಂಗಾಳವು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪರ್ವದೆಯಾಗುವಂತೆ ಬಂಗಾಳವನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಯಿತು. ಆಗ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರು ನಿರಾಶಿತರ ಮೇಲಿನ ದೌಜನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಮನರ್ವಸತಿ ಮತ್ತು ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೊಡಿಸಲು ಮುಂಚೊಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು.

ಕರ್ಮನಿಸ್ತರು ಬಂಗಾಳದ ಬರಗಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೆಂಬಡು ಮತ್ತು 1950ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರು ಮನ್ಯಡಿಸಿದ ‘ಹಸಿದವರ ಮೇರವಣಿಗೆ’ (ಭೂಭಾ ಮೀಶಿಲ್) ಎಂಬ ಆಹಾರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಬಡಜನರು ಕಲ್ಪತ್ರಾ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗರದಂತೆ ಹರಿದು ಬಂದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬಡಜನರು ಕರ್ಮನಿಸ್ತ ಪಕ್ಕದ ಬೆಂಬಲಿಗರಾದರು.

ತೇಭಾಗ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಬೇಡಿಕೆಯು ನಂತರದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪರ್ವದೆಯಾಗಿತ್ತು. 1950ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಗೇಣೆದಾರರನ್ನು ಭೂಮಿಯಿಂದ

ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ನೇತ್ಯತ್ವದ ಕಿಸಾನ ಸಭಾ ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟಗಳೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದವು.

ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಬಲವು ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸಿತು. 1967–69 ಮತ್ತು 1969–70ರಲ್ಲಿ ಸಿಪಿಎ ಮತ್ತು ಸಿಪಿಎ(ಎಂ) ಪಕ್ಷಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಾಲ ಸಂಯುಕ್ತ ರಂಗ ಸರ್ಕಾರದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದವು. 1977ರಲ್ಲಿ ಸಿಪಿಎ(ಎಂ), ಸಿಪಿಎ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಎಡಪಕ್ಷಗಳ ಒಕ್ಕಾಟ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಿತು, ಜ್ಯೋತಿ ಬಸು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದರು. ಸತತವಾಗಿ 34 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟರು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿದರು.

ಸಂಯುಕ್ತ ರಂಗದ ಸರ್ಕಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಎಡರಂಗ ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ‘ಆಪರೇಷನ್ ಬಾಗ್ರಾ’ ದ ಮೂಲಕ ಪಾಲು ಗೇರೆದಾರರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಾಫೀಸಿ ಪಾಲು ಗೇರೆದಾರನಿಗೆ ತಾನು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಾಯ್ಯತ ಪಾಲನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಪಡಿಸಿತು. ಪಾಲು ಗೇರೆದಾರ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಭೂಮಾಲೀಕನು ರಶೀದಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ರಶೀದಿಯನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಭೂ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಭೂಮ್ಯಾಡೆತನವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಫ್ರಿನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಭೂಹೀನರಿಗೆ ಮರುಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಇಡೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ಭೂಮಿ ಹಂಚಿಕೆಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದ ಘಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಎಡ ರಂಗದ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಶೇಕಡ 50ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. 2008ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭೂ ವಿರೆರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ 29 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. 15 ಲಕ್ಷ ಪಾಲು ಗೇರೆದಾರರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು 5.5 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ತೋರಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ಕೃಷಿಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 55ರಷ್ಟು ರೈತರು ಅಸ್ತುತ್ಯ, ದಲಿತ ಮತ್ತು ಬುಡಕೆಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದರು.

ಕಮ್ಮನಿಸ್ಟ್ ನೇತ್ಯತ್ವದ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಸರಕಾರಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಯೆಂದರೆ ಕೃಷಿಯ ಮನರುಜ್ಞೀವನ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನ ಜೀವನ ಮಟ್ಟದ ಸುಧಾರಣೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹೊಡಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ರೈತರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದರು. ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ಪಾದಕ ಹೊಡಿಕೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿದವು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ಷಣಿ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣವಾದವು. ಇಡೀ ದೇಶದ ಭಕ್ತ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜ್ಯವಾಯಿತು.

ಎಡ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಕ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಂದರು. ಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು ಸಾಫಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಭೂ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸೇರಿದಂತೆ ಸ್ಥಳಿಯ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಸೂಣವಾಗಿ ನಿರ್ದಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ (ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂಮಾಡಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ) ನೀಡಲಾಯಿತು. ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ದಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂಮಾಡಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚಲಾಯಿತು. ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ವರ್ಗ ಬಲಾಬಲಗಳನ್ನು ರೈತರ ಪರವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿದವು.. ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಭೂಮಾಲೀಕರು, ಹಳೇ ಪಾಳೆಯಗಾರರು ಮತ್ತು ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿದವು. ದಲಿತ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಪಾಲೋಕ್ಕುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಅವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

ನಂತರ ಪ್ರಜೀವಣ ಬಂಗಾಳದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದ ಕಮಲ್‌ನಿಷ್ಟ್ ನಾಯಕ ಜೋಡಿ ಬಸು (ಮೊದಲ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಡದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿದರು, ಕನ್ನಡಕ ಹಾಕದವರು) ಭೂಖಿಂ
ಮಿಚೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ (ಹಸಿದವರ ಮೇರವಣಿಗೆ), ೩೦ ೧೯೫೯ರಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಚಳುವಳಿಯ
ಭಾಗವಾಗಿ ನಡೆದ ಪ್ರಮುಖ ಹೋರಾಟವಾಗಿತ್ತು.

ಗಣತಕ್ತಿ ಕೃಪೆ

ತ್ರಿಮುರ

ತ್ರಿಮುರದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪ್ರೋ ನೇತ್ಯತ್ವದ್ದು ‘ಗಳಿ ಮುಕ್ತಿ ಪರಿಷತ್’ನ್ನು 1948ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಬುಡಕಟ್ಟಿ ಜನರ ಜ್ಞಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿತು. ಬುಡಕಟ್ಟಿ ಜನರ ಮೇಲೆ ಹೇರಲಾಗಿದ್ದ ಒತ್ತಾಯದ ದುಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿ ಸಾಲದ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸಮರಶೀಲ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿತು.

1947ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ವಿಭಜನೆ ನಂತರ ತ್ರಿಮುರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ (ಈಗ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ)ದಿಂದ ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣಿದಲ್ಲಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರು ವಲಸೆ ಬಂದರು. 1950ರಿಂದ 1960ವರೆಗೂ ಪೂರ್ವ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಅಣಿರತೆ ಮತ್ತು ಕೋಮು ಉದ್ದಿಗ್ಗತೆ ತಲೆಮೋರಿದ್ದರಿಂದ ಈ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ವಲಸೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ನಿರಾಶ್ರಿತರ ವಲಸೆಯಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟಿ ಜನರು ಮತ್ತು ಅವರ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಪ್ರಮಾಣದ ಪರಿಣಾಮ ಬಿರಿತು. ಎಡರಂಗವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರಾಸಕ್ತಿ ತೋರಿತ್ತು. 1950 ಮತ್ತು 60ರ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಗಳಿ ಮುಕ್ತಿ ಪರಿಷತ್ ಮತ್ತು ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಹೋರಾಟದ ಮೂಲಕ ಹಲವಾರು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡಲಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿ ಜಮೀನುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ, ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ, ಬುಡಕಟ್ಟಿ ಪಾಲು ಗೇರೀದಾರರನ್ನು ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸುವುದನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವುದು ಸೇರಿದ್ದವು. ಈ ಹೋರಾಟಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟೇತರ ರೈತರ ನಡುವೆ ಒಕ್ಕತೆ ಬೇಸೆದವು.

ಸಿಹಿಪ(ಎಂ) ನೇತ್ಯತ್ವದ್ದು ಎಡರಂಗವು 1978ರಲ್ಲಿ ತ್ರಿಮುರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು, ನೃಪೇನ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದರು. ಎಡರಂಗ ಸರ್ಕಾರವೂ ಹಲವಾರು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪೂರ್ವ ಅನುಷ್ಠಾನ, ಬುಡಕಟ್ಟಿ ಜಮೀನಿನ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ವರ್ಗಾವಣೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು, ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಿದ್ದ ಬುಡಕಟ್ಟಿ ಜನರ ಜಮೀನನ್ನು ವಾಪಸು ಕೊಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. 1979ರಲ್ಲಿ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಪಾಲು ಗೇರೀದಾರರ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಪಡಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಭೂಮಿ

ಇಲ್ಲದ ಭಾಗೀನ ರೈತರಿಗೆ ಭಾವಿಯನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಯಿತು. ಆಡಳಿತ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣಗೊಳಿಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಒದಗಿಸುವ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂಡಳ (Autonomous District Council) ಶಾಸನವನ್ನು 1979ರಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟ ಭಾಷೆ ಕೋಕ್ ಬರೋಕ್‌ನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.

1980ರ ದಶಕದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುರ ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾ ದಂಗೆಯ ಹಿಂಸಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಯಿತು. 1990 ಮತ್ತು 2000 ದಶಕದ ಮುಧ್ಯಭಾಗದ ತನಕವೂ ಅದು ಮುಂದುವರೆಯಿತು 2000 ದಶಕದ ಕೊನೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಡರಂಗ ಸರ್ಕಾರವು ಬಹು-ಆಯಾಮದ ಧೋರಣೆಯ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾವಾದಿ ಹಿಂಸಾಚಾರವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಡೆಹಿಡಿಯಿತು. ಈ ಕ್ರಮಗಳು ಸಾಮೂಹಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಚಾರಾಂದೋಲನ, ದಂಗೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿರೋಧದ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು.

ಶಾಂತಿ-ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಮರು ಸಾಫಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಮನರುಜ್ಜೀವನಗೊಂಡಿತು. ಸಾಕ್ಷರತೆ, ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ತಲಾ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಸಾಧನೆ ಕಂಡಿತು. ಬುಡಕಟ್ಟ ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ, ಬುಡಕಟ್ಟ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವೆ ಏಕತೆಯನ್ನು ಬಂಸದಿದ್ದು ತ್ರಿಪುರದ ಕರ್ಮನಿಸ್ಪರ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಚಳುವಳಿಯ ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆ.

ತ್ರಿಪುರದಲ್ಲಿ 1978ರಿಂದ 88ರವರೆಗೆ ಮತ್ತು 1993ರಿಂದ 2018ರವರೆಗೆ ಎಡರಂಗ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿತ್ತು 2018ರ ರಾಜ್ಯ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೋತಿತು. ಒಂದು ಕಡೆ ಬಂಡವಾಳ ಹೊಡಿಕೆಯ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನವ ಉದಾರವಾದ ನೀತಿಗಳ ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ, ಮುಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಅಭಿಲಾಷೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿದ್ದಿರುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹರಡಲು ಬಲಪಂಥಿಯ ಬಿಜೆಪಿ ತ್ರಿಪುರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಅಪಾರ ಹಣ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಕರ್ಮನಿಸ್ಪರ ಮೇಲೆ ಬಲಪಂಥಿಯರಿಂದ ಹಿಂಸಾತಕ್ಕ

ದಾಳಿಗಳು. ಈ ಚುನಾವಣೆ ನಷ್ಟದ ಹೊರತಾಗಿಯು ಕಮ್ಮನಿಸ್ಟರು ಪ್ರಬಲರಾಗಿದ್ದು, ಬಿಜೆಪಿಯ ದಮನದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಧ್ವನಿ ಉದಾರವಾದದ ಯುಗ

1991ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಜೈಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ನವ ಉದಾರವಾದಿ ಯುಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ ಬಂಡವಾಳಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದರೆ ಭಾರತ ನವ ಉದಾರವಾದಿ ಹಾದಿಯತ್ತ ಜಾರುವುದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲು ಕರ್ಮ್ಯನಿಸ್ತರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೀಪನೆಗಳ ಖಾಸಗೀಕರಣ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಸ್ತಿಗಳ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸತತವಾಗಿ ತೀವ್ರ ಹೋರಾಟವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಸೋವಿಯತ್ ಒಕ್ಕೂಟದ ಪತನದ ನಂತರ ಭಾರತವು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ರೂಪದ ಕಡೆ ಚಲಿಸಿತು. ಭಾರತವನ್ನು ಹಿಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವನಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ತೀವ್ರ ಬಲಪಂಥಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಗಳ ಉದಯವು ನವ ಉದಾರವಾದದ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಬಂತು. ಘೃಷಿಸ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಸಂಘ(ಎಹಿ) ಮತ್ತು ಅದರ ಮುಖ್ಯ ರಾಜಕೀಯ ಅಂಗವಾದ ಬಿಜೆಪಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಇತರ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತೀವ್ರ ಬಲಪಂಥೀಯ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿದವು.

1990ರ ದಶಕದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ್ಯನಿಸ್ಪೂ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಎಡ ಪಕ್ಷಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದ ಎರಡು ಅಲ್ಲಾವಧಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದವು. ಸ್ವಾತಂತ್ಯೋತ್ತರ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 2004ರಿಂದ 2007ರವರೆಗೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ್ಯನಿಸ್ತರ ಪ್ರಭಾವ ಉತ್ತರಂಗಕ್ಕೆರಿತು. ಸಿಹಿಬಿ(ಎಂ), ಸಿಪಿಆರ್ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಎಡಪಕ್ಷಗಳಾದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಅಭಿಲ ಭಾರತ ಫಾರ್ಕಡ್‌ ಬ್ಲಾಕ್ ಪಕ್ಷಗಳು, ಬಿಜೆಪಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ದೂರವಿಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನೇತ್ಯಕ್ಕದ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದವು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ದೇಶಗೆ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ, (ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ) ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದು, (ಭೂಮಿ ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಬುದಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಇತರ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದ) ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದು

ಸೇರಿದಂತೆ ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನವ ಉದಾರವಾದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನೇತ್ಯತ್ವದ ಸರ್ಕಾರ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕಾದ ನಡುವಿನ ಪರಮಾಣು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿ ಅಮೇರಿಕಾ ಸಾಮೃಜ್ಯಶಾಂಕಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಎಡಪಕ್ಕಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ್ದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡವು.

ಅದಾಗಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ನಿಷಾಯಕ ತಿಂಡಿ 2007ರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು, 2006ರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಡ ಒಕ್ಕೂಟ ಭಜನಿ ಜಯ ದಾಖಿಲಿಸಿತು. ಆದರೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನವ ಉದಾರವಾದ ಆಧಿಕಕೆ ಪಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ರಾಜ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ಆಧಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಹೊಂಡವು. ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಸ್ಥಾರ್ಟ್ ಏರ್‌ಟ್ರಾಫ್ಟ್, ಆಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಲು ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ಹಿಂಜರಿದರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹೂಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸತತವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ವಿರುದ್ಧ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಿತು. ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ತೆರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಮತ್ತು ಕ್ರೊಬಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿದ್ದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಹರಿಯಿತು. ಈ ನವ ಉದಾರಿಕರಣದ ಸ್ಥಾರ್ಟ್‌ಯಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಅತ್ಯಂತ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿತು. ಭೂಸುಧಾರಣ್ಣ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಆಗಿದ್ದ ಅಭಿಘ್ರಾತದಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತು ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯಗಳು ಬೇಕಿದ್ದವು.

ಎಡ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸರ್ಕಾರವು ಖಾಸಗಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ಪ್ರಯೋಜಿಸಿತು, ಕ್ರೊಬಿಕೆ ಸಾಫ್ಟ್‌ಪನೆಗಾಗಿ ರ್ಯಾತರಿಂದ ಭೂಮೀಯನ್ನು ಸಾಫ್ಟ್‌ನೆಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಡೆದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಬಹಳ ವಿವಾದಾಸ್ಪದವಾದವು. ಇಂಥ ತೇವೆ ಬಿಕ್ಕಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿವಾದವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ರ್ಯಾತ ವರ್ಗವನ್ನು ಎಡಪಂಥೀಯರ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ತಿರುಗಿಸಿದ್ದರಿಂದ 2011ರ ವಿಧಾನಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ್ಯನಿಸ್ತರು ಸೋತರು. ನಂತರ ತೀವ್ರ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಿಂಸಾಚಾರ ಮತ್ತು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಬಳಸಿ ಬಲಪಂಥೀಯರು ಸತತವಾಗಿ ಕರ್ಮ್ಯನಿಸ್ತರ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದರು. ಈ ದಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ್ಯನಿಸ್ಪ ಪಕ್ಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಡಪಕ್ಕಗಳ 250ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಂಬಲಿಗರನ್ನು

ಕೊಲ್ಲಲಾಯಿತು. ಸಾವಿರಾರು ಎಡಬೆಂಬಲಿಗರನ್ನು ಮನೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಹೊರ ದೂಡಲಾಯಿತು.

ಅದಾಗಿಯೂ, ಬಂಗಾಳ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪ್ರೋ ನೇತ್ಯತ್ತದ ಹೋರಾಟಗಳು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿವೆ. ದಿನೇ ದಿನ ಹಚ್ಚಿರುವ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯ ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ದ್ವಿಗೂಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಉಡುಪು ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಫಲ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸ್ಥಳಗಳ ಅಲಭ್ಯತೆಯಿಂದಾಗಿ ಮನೆ ಆಧಾರಿತ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವುದು ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರಿಗೆ ಸವಾಲಾಗಿವೆ. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಇಂತಹ ಸಂಭರ್ದದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯದ ಹಿಂಸಾಚಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತುರಾಗಿ ಅವುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಈ ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ನಿಣಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಳುವಳಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರು ಜಾತಿ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭಾರತದ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪ್ರೋ ಜಳುವಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಕರದ ಸವಾಲು. 1990ರ ದಶಕದ ಅಂತ್ಯದಿಂದ ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರು ಹಲವಾರು ಹೊಸ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಟ್ಟ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವೇದಿಕೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗಾಳಿಸಲು, ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ತಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಭಾರತೀಯ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಪರು ಜಾತಿ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಹಿಂಸಾಚಾರ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌಜನ್ಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಸಮುದಾಯಗಳ ವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ವಿಶಾಲವಾದ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ರೈತ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಗಮನಾರ್ಥ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಾಯಕತ್ವದ ಹೊರತಾಗಿ, ಎಡ-ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಯ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಚ್ಛೇದನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕಗಳ ಜಾರಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ದೀರ್ಘ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ. ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಹಿಂಸಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಚಳುವಳಿಗಳು ಅತ್ಯಾಚಾರ-ವಿರೋಧಿ ಕಾನೂನನ್ನು ರಚಿಸಲು ಕಾರಣವಾದವು. ಅದಲ್ಲದೆ ಜಾತಿ ದೋಷನ್ನು ಮತ್ತು ಮಯಾದಾ ಹತ್ತೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಜನವಾದಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆ (ಒಂಬತ್ತಾಂ) ಹರಿಯಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟ ಅಶ್ವಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಹೋರಾಟವಾಗಿತ್ತು.

ಹಿಂದುತ್ತ ಶಕ್ತಿಗಳ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಹೋಮುವಾದದ ಕ್ಷೇತ್ರಿಕರಣ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರ ವಿಮೋಚನಾ ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ಗಂಭೀರ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿವೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಿರುಕುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿವೆ. ಆರೋಸ್‌ಎಸ್-ಬಿಜೆಪಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಫ್ಯಾಸ್‌ಪ್ರೋ ಗುಂಪುಗಳು ನವ ಉದಾರವಾದದ ವಿರುದ್ಧ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಅಸಹನೆಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಹಿಂದೂ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗವನ್ನು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಹೋಮುದಳ್ಳಿಗೆ ತಳ್ಳಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರು ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಹಿಂದು ಫ್ಯಾಸ್‌ಪ್ರೋ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸದೇ ನುಣಿತಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದರೆ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರು ಜಾತ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಪರ ಶಕ್ತಿಗಳ ಜೊತೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಂಬಿಕ್ಕಾರೆ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಹಕ್ಕಗಳಿಗಾಗಿ ಬೆಂಗಾವಲಾಗಿ ನಿಂತು ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮುಂಚೊಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ನವ ಉದಾರವಾದದ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಅಮೇರಿಕಾ ಸಾಮುಜ್ಞಶಾಖೆ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಬಂಡವಾಳಗಾರರು, ಅಸ್ತಿತ್ವಯ ರಾಜಕಾರಣ ಮತ್ತು ಏಕ-ಅಂಶ ಆಧಾರಿತ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆ ಶಾಮೀಲಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದುವರಿದು ಭಾರತದ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರು ಎಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಯುತ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಚೊಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದ ಭಿನ್ನಮತದ ಹಲವು ಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಬರಲೀರುವ ದಿನಗಳು ಅಶ್ವಂತ ಕರಿಣವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಕರ್ಮನಿಸ್ಪೂ ಚಳುವಳಿಯ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸೂರ್ಯ

ಮತ್ತು ಭರವಸೆಯ ಮೂಲಕ ಅವಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಅಣಿಯಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಕರ್ಮನಿಸ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಈ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 100 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಿಸಿದೆ, ಇದು ಎಂದೂ ಅಂಶವಾಗದ, ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ಹೋರಾಟದ ನದಿ. ನವ-ಉದಾರವಾದದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಆದು ತನ್ನ ಜಾತಿ-ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಹಿ ಮತ್ತು ಕಡುಹಗೆಯಲ್ಲದೆ, ತೊಡಕುಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಪರಾಮರ್ಶದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧ್ಯ. ಈ ರೀತಿಯ ಮುನ್ನಡೆಯು ಭಾರತದ ಜನರ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅಶ್ವಗತ್ಯ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಲ್ಲಾ ದೇಶವನ್ನು ಬರ್ಬರತೆಯತ್ತ ಒಯ್ದಿರುತ್ತದೆ.

ಅಶ್ವಿಲ ಭಾರತ ಕೆಸಾನ್ ಸಭಾದ ಹೋರಾಟದ ಭಾಗವಾಗಿ ರೈತರು ರಾಜಕ್ಕಾನನ ಸಿಕರ ನಲ್ಲಿ ಬಿಜೆಪಿ ಆಡಳಿತದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಂತಹ ಪ್ರತಿಕೃತಿಯನ್ನು ದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು, 3 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2017.

ಅಶ್ವಿಲ ಭಾರತ ಕೆಸಾನ್ ಸಭಾ

Tricontinental: Institute for Social Research
is an international, movement-driven institution focused on stimulating intellectual debate that serves people's aspirations.

www.thetricontinental.org

Instituto Tricontinental de Investigación Social *es una institución promovida por los movimientos, dedicada a estimular el debate intelectual al servicio de las aspiraciones del pueblo.*

www.eltricontinental.org

Instituto Tricontinental de Pesquisa Social *é uma instituição internacional, organizado por movimentos, com foco em estimular o debate intelectual para o serviço das aspirações do povo.*

www.otricontinental.org